

Tallinna Ringkonnakohus
halduskolleegium
Pärnu mnt 7
15084 Tallinn

Teie:

Meie: 21.05.2018 nr 2-10/548-6

Määruskaebuse esitaja: Siseministeerium
Pikk 61, 15065 Tallinn
e-post: info@siseministeerium.ee

Määruskaebuse esitaja esindaja: Kertu Nurmsalu
Siseministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik
e-post: kertu.nurmsalu@siseministeerium.ee
Tel 612 5084

Vastustaja: MTÜ Eesti Pagulasabi
Lai 30
51005 Tartu

Vastustaja esindaja: Alari Rammo
alari.rammo@eesti.ee

Kolmas isik: Rahvusvaheline Migratsiooniorganisatsioon (IOM)
Ahtri 12 (16 korrus)
10151 Tallinn
e-post: iomtallinn@iom.int

Siseministeeriumi määruskaebus Tallinna Halduskohtu 7. mai 2018. a kohtumäärusele haldusasjas nr 3-17-2801

Tallinna Halduskohtu 07. mai 2018. a kohtumäärusega haldusasjas nr 3-17-2801 jäeti rahuldamata Siseministeeriumi taotlus piirata osaliselt teiste menetlusosaliste õigust toimikuga tutvumiseks. Käesolevaga esitab Siseministeerium määruskaebuse Tallinna Halduskohtu eelnimetatud kohtumääruse punktile 1.

I Asjaolud ja menetluse käik

1. Siseministri 23. augusti 2017. a käskkirjaga nr 1-3/84 „Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi 2017. aasta integratsiooni valdkonna kolmanda avaliku taotlusvooru läbiviimine“ otsustati läbi viia Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi 2017. aasta integratsiooni valdkonna kolmas avalik taotlusvoor (edaspidi ka avaliku taotlusvooru väljakuulutamise käskkiri), ning see kuulutati välja 28. augustil 2017. a.

2. Siseministri 19. septembri 2017. a käskkirjaga nr 1-3/92 „Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi 2017. a integratsiooni valdkonna kolmanda avaliku taotlusvooru hindamiskomisjoni moodustamine“ moodustati kolmandas taotlusvoorus esitatud taotluste sisuliseks hindamiseks komisjon. Komisjoni liikmeteks nimetati üks ametnik Sotsiaalministeeriumist ning kolm ametnikku Siseministeeriumist, kellest komisjoni esimees oli hääleõigusega.

3. Hindamiskomisjoni tegevus on dokumenteeritud hindamiskomisjoni 17. novembri 2017. a sisulise hindamise protokollis nr 1 ning sellele olid lisatud hindajate allkirjastatud hindamise kontroll-lehed (edaspidi hindamislehed).

4. Siseministeeriumi kantsleri 29. novembri 2017. a käskkirjaga nr 1-5/118 „Taotlusvoorus „Varjupaiga- Rände- ja Integratsioonifondi integratsiooni valdkonna 2017. aasta kolmas avalik taotlusvoor“ esitatud taotluse rahuldamata jätmine“ jäeti kaebaja taotlus rahuldamata ning käskkirjaga nr 1-5/119 „Taotlusvoorus „Varjupaiga- Rände- ja Integratsioonifondi integratsiooni valdkonna 2017. aasta kolmas avalik taotlusvoor“ esitatud taotluse rahuldamine“ rahuldati Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooni taotlus. Käskkirjad põhinevad hindamiskomisjoni protokollis tehtud otsusel.

5. MTÜ Eesti Pagulasabi esitas 19.12.2017 Tallinna Halduskohtule kaebuse käskkirjade tühistamiseks ning esialgse õiguskaitse kohaldamiseks. Tallinna Halduskohus (edaspidi ka kohus) jättis 22.12.2017 määrusega haldusasjas nr 3- 17-2801 esialgse õiguskaitse taotluse rahuldamata ning võttis sama määrusega kaebaja esitatud kaebuse käskkirjade tühistamiseks menetlusse, kohustades Siseministeeriumit vastama kaebusele 30 päeva jooksul määruse kättetoimetamisest.

6. Siseministeerium esitas 24.01.2018 kirjaliku seisukoha MTÜ Eest Pagulasabi esitatud kaebuse kohta. Seisukohti põhjendavate dokumentide hulgas olid hindamiskomisjoni liikmete hindamislehed, millelt olid eemaldatud hindajate nimed.

7. Eraldi kirjaga esitas Siseministeerium kohtule hindamislehed, millel on ka hindajate nimed. Siseministeerium palus kohtul piirata teiste menetlusosaliste õigust viimati nimetatud dokumentidega tutvuda halduskohtumenetluse seadustiku § 79 lõike 1 punkti 3 ja § 88 lõike 2 alusel. Sätte kohaldamist põhjendava asjaoluna oli toodud, et hindamislehtedelt nähtub kuidas hindamiskomisjoni liikmed on MTÜ Eesti Pagulasabi taotlust hinnanud mistõttu on need tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks avaliku teabe seaduse § 35 lõike 1 punkti 12 alusel.

8. Tallinna Halduskohtu 7. mai 2018.a kohtumääruse nr 3-17-2801 põhjendava osa punktis 7 on toodud miks kohus jätab rahuldamata Siseministeeriumi taotluse piirata juurdepääsu allkirjastatud hindamislehtedele. Selgituseks on toodud, et Siseministeerium ei ole põhjendanud, milles seisneb hindajate eraelu kaitse ning ei piisa üksnes viitest, et dokumendid on tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks.

II Õiguslikud põhjendused

Siseministeerium leiab, et teiste menetlusosaliste juurdepääsuõigust hindamislehtedele, kust nähtuvad hindajate nimed, tuleb piirata.

1. Siseministeeriumi hinnangul on avaliku teabe seaduse § 35 lõike 1 punkti 12 ning halduskohtumenetluse seadustiku § 79 lõike 1 punkti 3 ja § 88 lõike 2 koosmõjust on selgelt aru saada kaitstav hüve – isiku eraelu kaitse. Avaliku teabe seaduse § 35 lg 12 kohaldamine näitab juba, et tegemist on kaitsmist vääriva hüvega, sest selle kohaldamine nõuab

kaalutusõiguse teostamist. Halduskohtumenetluse seadustiku sätted rõhutavad samuti saladuse hoidmise vajadust, kuid seab kõrgemaks väärtuseks menetlusosalise õiguse tutvuda toimikuga. Seega tuleb kaaluda kahe olulise väärtuse vahel, kas hindajate eraelu kaitse, mis seisneb nende vabalt esitatud arvamustes või menetlusosalise õigus tutvuda piiranguteta toimikuga.

Eraelu kaitse vajadust näitab Siseministeeriumi selgitus, et *hindamislehtedelt selgub kuidas hindamiskomisjoni liikmed on MTÜ Eesti Pagulasabi taotlust hinnanud*. Lisaks on Siseministeerium selgitanud 24.01.2018 kohtule esitatud vastuses „Vastus MTÜ Eesti Pagulasabi kaebusele haldusasjas nr 3- 17-2801“ punktis 23, et *vastustaja esitab varasemalt esitamata dokumendid, kuid hindamislehtedelt on eemaldatud hindaja nimi, et ei saaks seostada hindajaid vastavate punktisummadega ning, et kohtule esitame need dokumendid eraldi koos nimedega ning digiallkirjastamist tõendava konteineriga*.

Eeltoodust nähtub, et soov vältida hindajate ning hinnangu omavahelise seostamise võimalust tingis vajaduse esitada allkirjastatud hindamislehed eraldi ning Siseministeerium ei ole viidanud üksnes asjaolule, et vastavad hindamislehed on tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks tulenevalt eraelu kaitse vajadusest.

2. Siseministeerium pidas vajalikuks kohtule esitada allkirjastatud hindamislehed, et Siseministeeriumi väide hindamislehtede allkirjastamisest ei jääks paljasõnaliseks.

Siseministeerium ei soovi piirata juurdepääsu kogu dokumendile vaid ainult juurdepääsu konkreetsetele isikunimedele hindamislehtedel. Kõigile menetlusosalistele on teada, kes olid hindajad ning kuidas taotlusi hinnati ning milliseks kujunes lõplik punktisumma. Samas peab Siseministeerium vajalikuks, et hindamislehtedelt oleks eemaldatud hindajate nimed ning et teised menetlusosalised ei saaks ka kohtumenetluse käigus teada, kuidas konkreetne hindaja hindas taotlust. Üks hindajatest allkirjastas nii hindamislehed kui ka erapooletuse ja konfidentsiaalsuse deklaratsioonid ühes digikonteineris, mistõttu olid ka need dokumendid kohtule edastatud kirjas, kuid erapooletuse ja konfidentsiaalsuse deklaratsioonile juurdepääsupiirangut ei ole taotletud.

Vaidlustatud kohtumääruses on viidatud Riigikohtu lahendile nr 3-3-1-36-14, milles lahendatakse küsimust, kus taotletakse menetlusosalise eemaldamist menetsustoimingult ning selle põhjendamist. Antud juhul on menetlusosalistel dokumendi sisu teada, kuid soov on piirata juurdepääsu üksnes sellele osale, mis sisaldab hindaja nime. Seega menetlusosalise õigusi piiratakse oluliselt väiksemas ulatuses, kui eelviidatud Riigikohtu lahendist nähtub.

3. Märgime ka, et kohtumenetluse käigus teabele, st hindajate nimedele juurdepääsu võimaldamine võib ohtu seada edaspidiselt vabalt väljendatud arvamuste andmise. See annab võimaluse hindajaid mõjutada või kallutada teatud arvamust andma või arvamusest loobuma. Lisaks võib see raskendada ka edaspidi heade ekspertide kaasamise, kui on teada, et nende hinnanguid on võimalik nimeliselt teada saada. Haldusorganilt hindajate nime kaitsmist nõuab nõuavad näiteks nii perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse § 25 lõige 6 kui perioodi 2014– 2020 struktuuritoetuse seaduse § 39 lõige 6, mille kohaselt hindamisse kaasatud isiku nime ja projekti kohta antud hinnangu võib avaldada viisil, mis tagab, et nime ja hinnangut ei ole võimalik omavahel seostada.

Kuigi Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondist toetuse andmisele otseselt ei laiene viidatud perioodide struktuuritoetuste seadused, on Siseministeerium seni lähtunud analoogiast ning käsitanud, et Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondist toetuse taotlemise kohta hindajate poolt antud hinnangud kuuluvad eraelu puutumatuse valdkonda ja seega on need kaitstavad isikuandmed. Seda selleks, et võimalikult suurel määral tagada hindajate eraelu puutumatust ja

vältida hindaja ja hinnangu seostamist. Seostamise vältimine on vajalik, et viia minimaalseks hindamiskomisjoni liikmete hindamiseelne mõjutamine ja hindamisjärgne arvamuste andmine hindajale, kui tulemus ei vastanud taotleja ootustele.

Lähtudes eeltoodust palub määruskaebuse esitaja:

1. võtta määruskaebus menetlusse;
2. rahuldada määruskabus ja tühistada Tallinna Halduskohtu 07.05.2018 kohtumääruse nr 3-17-2801 resolutsiooni punkt 1;
3. piirata teiste menetlusosaliste õigust tutvuda nimeliste hindamislehtedega halduskohtumenetluse seadustiku § 79 lõike 1 punkti 3 ja § 88 lõike 2 alusel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kertu Nurmsalu
volitatud esindaja